

Το Αθέατο Μουσείο

The Unseen Museum

Η Τρωική Συλλογή της Σοφίας Σλήμαν

The Sophia Schliemann's Trojan Collection

Ο Ερρίκος Σλήμαν ήρθε στην Αθήνα τον Σεπτέμβριο του 1869 αποφασισμένος να αναμετρηθεί με την ιστορική αλήθεια των ομηρικών επών και να βρει την δική του Πηνελόπη. Και πράγματι, δυο χρόνια αργότερα, όταν το όνειρό του άρχισε να γίνεται πραγματικότητα, έγραψε χαρακτηριστικά: «(...) η αγαπημένη μου σύζυγος, μια Αθηναία κυρία, η οποία είναι ενθουσιώδης θαυμάστρια του Ομήρου και έχει αποστηθίσει σχεδόν ολόκληρη την Ιλιάδα, είναι παρούσα στις ανασκαφές από το πρωί μέχρι το βράδυ». Η νεότατη Σοφία Εγκαστρωμένου-Σλήμαν πρωταγωνίστησε μαζί του στην ανακάλυψη της Τροίας και των *πολύχρυσων Μυκηνών*, που άλλαξαν οριστικά την επιστήμη της Αρχαιολογίας.

Τον Μάιο του 1873, ο Ερρίκος Σλήμαν αποκάλυψε έναν μεγάλο αριθμό από εντυπωσιακά κοσμήματα, σκεύη και εργαλεία από χρυσό, ασήμι, ήλεκτρο και χαλκό, που ήταν κρυμμένα κάτω από δάπεδα κτηρίων της τρίτης χιλιετίας π.Χ. στην Τροία (πόλη IIg). Ο ανασκαφέας τα απέδωσε αυθαίρετα στον βασιλιά Πρίαμο και στις προσπάθειες απόκρυψης των θησαυρών του πριν από την άλωση της πόλης. Ο «Θησαυρός του Πριάμου», όπως ονόμασε διαφορετικά σύνολα παρόμοιων ευρημάτων, μεταφέρθηκε κρυφά στην Αθήνα μαζί με εκατοντάδες πήλινα αγγεία και εργαλεία από ποικίλες ύλες και δημοσιεύθηκε την επόμενη χρονιά, κάνοντας την Τροία το κέντρο του παγκόσμιου αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.

Τον Απρίλιο του 1875 ο Ερρίκος Σλήμαν επέστρεψε μικρό μέρος των ευρημάτων στην Κωνσταντινούπολη και αποζημίωσε τις οθωμανικές αρχές για την κατοχή του υπολοίπου. Το 1880 παραχώρησε το μεγαλύτερο μέρος της Συλλογής του στα Βασιλικά Μουσεία του Βερολίνου, κρατώντας στην Αθήνα ένα αντιπροσωπευτικό αριθμό αντικειμένων. Το 1892, δυο χρόνια μετά το θάνατό του, η Σοφία Σλήμαν δώρισε την Τρωική της Συλλογή στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, όπου παραμένει έως σήμερα (αίθουσα 5, προθήκη 13).

Το Αθέατο Μουσείο παρουσιάζει επιλεγμένα ευρήματα από τις τρωικές ανασκαφές του Ερρίκου και της Σοφίας Σλήμαν, που φυλάσσονται στις αποθήκες. Πρόκειται για αγγεία και μικροεργήματα με χαρακτηριστικά σχήματα και διακοσμήσεις του Πολιτισμού του Βορειοανατολικού Αιγαίου, μαρμάρινα σχηματικά ειδώλια της 3ης χιλιετίας π.Χ. και υφαντικά βάρη του μινωικού τύπου, που προδίδουν κοινές τεχνικές και ιδέες.

Αγγεία, ειδώλια και υφαντικά βάρη από την προϊστορική Τροία (πόλεις II-V, 2550 – 1700 π.Χ.)

Vases, figurines and loom weights from prehistoric Troy (cities II-V, 2550 – 1700 BC)

Heinrich Schliemann came to Athens in September 1869 determined to face the challenge of the historical truth embedded in the Homeric epics and find his own Penelope. Indeed, two years later, when his dream started bearing fruits, he wrote characteristically: «(...) *my beloved wife, an Athenian lady, who is an enthusiastic admirer of Homer and has learnt by heart almost the entire Iliad, is present in the excavations all day long*». The youthful Sophia Engastromenou-Schliemann pioneered with him in the discovery of Troy and the *rich in gold* Mycenae that definitely changed the science of Archaeology.

In May 1873, Heinrich Schliemann unearthed a large number of spectacular jewels, vessels and tools of gold, silver, electrum and bronze, hidden under the floors of buildings at Troy of the third millennium BC (city IIg). The excavator arbitrarily assigned them to king Priam and the efforts made to conceal his treasures before the city's fall. «Priam's Treasure», as he collectively called different assemblages of similar finds, was secretly transported to Athens, along with hundreds of clay vases and tools of diverse materials, and its publication in the following year, turned Troy into the centre of universal archaeological interest.

In April 1875, Heinrich Schliemann returned a small part of the finds to Constantinople and compensated the Ottoman authorities for the possession of the remainder. In 1880, he ceded the biggest portion of his Collection to the Royal Museums of Berlin, retaining in Athens a representative set of objects. In 1892, two years after his death, Sophia Schliemann donated her Trojan Collection to the National Archaeological Museum, where it has remained ever since (gallery 5, showcase 13).

The Unseen Museum presents selected finds from Heinrich and Sophia Schliemann's Trojan excavations, kept in the storerooms. These are vases and small finds of shapes and decorative styles characteristic of the North-East Aegean Civilization, marble schematic figurines of the 3rd millennium BC and loom weights of the Minoan type, all indicating commonly shared techniques and ideas.

